

bode morda že v današnji seji odločiti, kateremu izmed konkurenčnih projektov prvenstvo pristoji.

Na vsak način pa mora omeniti, da nazor anonimnega pisatelja, da bi zamogla porota v jedni uri svoje mnenje oddati, ker je njej program konkurza znan, nekoliko če ne dosti prenačen, kajti ravno tako postopanje bi se utegnilo lahko kot površno označiti.

Na to se prestopi k otvorjenju obravnave.

Vsi navzoči člani porote izjavili so na podlagi podrobnega proučevanja, da so se vsi trije projekti držali v mejah razpisa, ter da ni povoda, da bi se kateri izmed istih radi pregreška, kateri določujejo konkurenčna pravila avstrijskega društva inženjerjev in arhitektov, iz posvetovanja izključil.

Porota konstatuje, da so vsi projekti ustregli določbi programa, da je prostore za skupni poduk po mogočnosti prirediti v skupnem poslopju, delavnice pa nasprotno v posameznih objektih, ki naj bodo vendar tako razvrščeni, da bode v poznejšem času mogoče zavod razširiti.

Glede nadrobnosti posameznih projektov se je spoznalo:

Projekt Labor.

Ad A. V glavnem poslopju so umeščeni vsi prostori, kakor je program določil, tudi obseg istih drži se mej, katere so bile predpisane.

Risalne sobe proti severu. Prostori za umetno vezenje in čipkarstvo dobro umeščeni v dotiki s prostori, določenimi skupnemu poduku z ločenim dohodom.

Prostori upravnništva v tem glavnem poslopju situirani in zadostni. Ravnateljstvo stanovanje in stanovanje hišnika s posebnim uhom, prvo v I. nadstropju, drugo v pritličji primerno urejeni. Neugodno razvrščeno prostorov z dvema dvorišči 8.00/12.00 m, preveč stonišč.

(Konec prih.)

Nekaj o slabi krmi in pokvarjenem zrnju.

Letošnja jesen prizadeva kmetu res križ za križem. Ne samo, da je letina, posebno glede sadja, popolno slaba, glede zrnja pa tudi srednja, ali še ti pridelki se vsled dolgotrajnega deževja ne dajo spraviti. To vreme prišlo je kmeta za roke prav ob največjem delu, ko je vesel pokosil večino otave in menil najbolj spravljati snopovje pod streho. Kar je menil dovršiti v par tednih, to vse čaka sedaj na — dežju. Kope vse očrnele in od kalu (cim) ozelenele; pokošena otava pa skoraj segnjita, tako, da so jo po nekod že zavrgli v kak jarek. Res, preobilna škoda.

Da pri takšnem trudapolnem delu in žalostnih razmerah treba boremu kmetiču kaj pametnega svetovati, da si ohrani in rabi še kolikor mogoče teh borih pridelkov, naj veljajo te vrstice: Otavo v takem času po-

košeno, ne kaže spravljati na kupe, temuč nasprotno, že narejena kupišča velja raztresti. S tem pride zrak do posameznih travic, da veliko manj gnijejo nego v kupu. Če tudi je takšna krma zelo izplahnjena od mokrote, ali vsaj gnijlobe ima veliko manj nego ona. Ko se presuši jedna ali druga, ima ta veliko manj škodljivega prahu od plesnja v sebi, nego če bi se gnjetla dolgo časa v kupih. Razume se, da tako tudi lažje dalje časa vstraja, da se še več dni brani pogina — gnijlobe.

Kadar nastopi boljše vreme, treba takšno krmo dobro presušiti, da je že načeta gnijloba v shrambi zopet ne napade in do cela uniči. Treba jo je tudi bolj na majhne plasti razmetati v shrambi, vmes naj pa pride kaj suhega, na pr. slama itd. Ako se je bati, da bi živini takšna klaja ne dišala, velja jo med spravljanjem nekoliko osoliti.

Sedaj pa pozor! Takšno pokaženo krmo ne velja rabiti drugače, nego da jo primešamo k drugi, ki je bila lepo in kmalu posušena. Pa jo je treba še pred rezanjem kakor tudi potem rēz, čvrsto in skrbno pretresti, da se s tem vsaj nekaj prahu od plesnja odstrani, kateri je živini jako škodljiv.

Tega se prepričaj, ako dalje časa krmiš s takšno klajo. Živina bode jela kašljati, kar je znamenje, da bo leha na drobu. Od tod pa se bolezen rada še dalje razširi, da postane lahko nevarna. Torej naj se takšna pokažena krma rabi le kot primes k drugi boljši.

Toda ne samo otava trpi po dolgem deževju, temveč tudi žita v kôpah začno gnjiti in — kaliti (cimati). Takšnih kôp je sedaj videti vse povsod. Škoda je vsestranska. Prvič se takšno snopje tudi ob lepem vremenu ne da lahko presušiti, da je takšna slama jako smradljiva. Drugič se iz takšnega snopja težko izmlati zrnje, ker je v klasju z cimo priraščeno in deloma še izprieno. Tretji pa tudi ne mali pogrešek pa še je, da da se iz tacega zrnja napravi slaba moka, iz katere se težko da speči dobrega in zdravega kruha.

Z vlažnostjo, ker je namreč zrnje več ali manj kalilo, se je le to navzelo preveliko mokrote, katero pozneje težko izpusti in izhlapi. Ta vlažnost pride pozneje v moko, da nima ta one moči, sprejemati v sebe razkrojila od medine, na kar ostane testo mastno, istotako tudi kruh skoraj surov.

Da se tej veliki nedostatnosti odpomore, rabilo se je že veliko sredstev. Pred vsem treba skrbeti, da se zrnje in taka moka zadostno presuši. V ta namen, če ni drugega pripomočka, naj se po prejšnjem pecivu dene zrnja v glinastih posodah v gorko peč, da se ono čvrsto presuši. To se potem vzame ali samo, ali pa se drugemu zrnju primeša. Tako presušeno zrnje dá peči dober in zdrav kruh.

Druga pomoč pa je, da se testo od takšne moke po dvakrat meša ali testa. Kadar se je v prvič jelo vzdigovati, vzame se nekaj prihranjene moke — dobra je tudi turšična — ter se še enkrat prav krepko pregnete. S tem se testo precej razrahlja, da se potem še

lažje razvzdigne in razširi. Seveda je treba navrh še dobro zakurjene peči, da se izpeče kruh močno in čvrsto.

Teh par nasvetov priporoča našemu kmetu njega prijatelj.

Kmetijske raznoterosti.

Nakup plemenskih bikov. Dodatno k notici o nakupu bikov po deželnem odboru, prijavljamo dotične dneve in sicer: v Ljubljani dne 8. oktobra t. l. ob 9. uri zjutraj na dvorišču c. kr. kmetijske družbe na Poljanski cesti; v Jeličnem vrhu pri Idriji dne 14. oktobra t. l. ob 11. uri predpoldne (na živinskem trgu); v Mokronogu dne 16. oktobra t. l. ob 11. uri predpoldne (na živinskem trgu); v Kranju dne 17. oktobra t. l. ob 9. uri zjutraj (na živinskem trgu).

Poučni in zabavni del.

Okrajni zdravnik.

Povest. — Spisal Srečko.

(Dalje).

III.

Stare ženice opazujejo, da nazaduje Lazišče še v nečem. Koliko učenih glav je baje že izšlo iz vasi in okolice. Koliko novih maš se je že pelo ondu, tudi kak profesor ali celo doktor je bil porojen v Lazišču. Sedaj pa nič, goli nič. Vsako jesen pošljejo res nekaj nade vzbujajočih paglavcev v mestne šole, da bi se pripravili k dobremu kruhu. A predno bi katero res imelo postati kaj, se izmaliči in popridi, da naposled le sramoto dela domači vasi.

Toliko stare ženice!

Ob počitnicah prišli so bili dijaki domov. Bilo jih je res lepo število. V Lazišču sta bila dva, eden pa je bil celo v semenišču. V Rekah eden, Pod smreko eden, Na Kolpi eden, koliko je bilo pa manjših, katerih ne velja naštevati.

Domenili so se, da priredijo veselico. Reški je bil spisal celo izvirno igro za tisto priliko. Tako so se podali na delo za priprave. Tisto je bila prva veselica v Lazišču z vsporedom, zato je pa napravila toliko hrupa in povpraševanja, toliko radovednosti.

Najprvo so si izprosili prostora pri Tomiču. Druga velika skrb pa je bila dobiti dve ženski igralni moči. Prva na katero so mislili dijaki, je bila Bernottijeva Olga. Nekega lepega popoldneva stegovala sta se dva dijaka v stanovanju kancelistovem. Z najpokornejšim glasom govorila sta svoje prešnje, podprto s stebrom „za blag namen“.

„O kaj pa, kaj pa!“ udala se je na prvi hip Olga iz ozirov na blag namen. V resnici pa jej je bilo do tega, da se enkrat izkaže Laziškemu občinstvu, v ne- navadni obliki. Bernotti pa je po navadi kimal, kar ni izražalo niti „da“ niti „ne“.

„V katerem jeziku se bo igralo?“

To je vprašal radi svojega nemškega prepričanja. Dijak je nagubančil čelo in pogledal v tla:

„Brez vprašanja se ume, da slovensko!“

Rezkim naglasom mu je odgovoril. A Laziški „Nemec“ je bil bore malo občutljiv za kako zabavljico.

Olga pa je bila zgovorna, celo prekletava gospodičina. Naglo je zasukala govor na vso veselico, na vzpored, na igro, na ples. Izpeljala je tudi dijakoma drugo, težko skrb: kje dobiti še eno igralko.

„Ah — Mimi bo igrala, Mimi mora igrati!“ čez nekaj časa pa; „Snojeva gospica, nu, saj jo poznate gospodje!“

Imenovala jo je s priimkom, da si bi bila dijaka boljše umela, da se je izrazila za konjederkino.

„Z njo nismo znani!“ zaskrbelo je dijaka.

In Olga je zopet dopovedovala na dolgo in široko, kako bo ona na mestu njiju prosila.

Takrat pa je prišla Mimi k Bernottijem v vas, kakor po navadi. Gostobesedna Olga je urno oba predstavila in naglo zamotala in razložila celo stvar, ter konečno izrekla dijaško željo.

„Se ve, mamó bi se moralo vprašati!“

Odgovor je povedal, da je ona zadovoljna. Po malem premišljevanju sta se prosilca odločila, da se jutri poklonita konjederki. Potem pa sta se poslovila z izrazi hvaležnosti. Bernotti ju je spremil, ko je šel ravno v pisarno.

Komaj pa so dijaka in Bernotti odšli, že se je bližal kancelistovemu stanovanju zdravnik naglih korakov. Gori pa se je vsedel na naslonjač, potegnil Mimico k in jo poljubljal . . . in jo poljubljal . . .

Olga je skrbela, da sta bila sama.

Pri Skončnici po strmih stopnicah pa je hitel v prvo nadstropje mlad mož, ves moker od vročine, zaprašen in blaten. Odprl je hastno kuhinjska vrata in kar brez sape je vprašal Rezo:

„So gospod doma?“

„Da, h kancelistovim so šli!“

„Prosim pokličite! Se mudi! Naglo prosim!“

Začudeno je gledala Reza njegov obraz, ki je izražal trpek strah, poteze pa so kazale nekaj mučnega, tako, da vam je moral en sam pogled izvabiti solzo.

„Ne smem!“ je hladno odgovorila Reza in si dala opraviti pri kuhinjski posodi.

Oni pa je poskočil, kakor brezumen, vil roke in jokajoče prosil:

„Za Božjo voljo — če ste ljudje — — žena mi je v smrtnih bolečinah — — babica je rekla, da ni vse v redu — — mudi se — za Božjo voljo, — — pokličite vender gospoda!“

Rezi je postalo temno pri srcu. Smilil se jej je mož, kateremu gineva morda žena v smrtnih mukah — a gospod zdravnik se zabavajo. Poklicati pa se ne upa.

„Ne smem, nikakor ne!“